

maatschappij draagt hierbij de verantwoordelijkheid dat de tijdelijk vervangende leaseauto op marktconforme voorwaarden aan de werkgever wordt verhuurd of geleased.

Conclusie

Aan de hand van de (voorwaarden van de) hiervoor geschetste brancheregeling kan bij het gebruik van poolauto's en tijdelijke vervangende auto's een dubbele fiscale bijtelling worden voorkomen. Naast de benodigde duidelijkheid kan de brancheregeling een stimulans betekenen voor het gebruik van kleinere en milieuvriendelijke auto's als hoofdauto. Dit is uiteraard is toe te juichen. De brancheregeling is overigens een vastlegging van voorwaarden voor een bestaande praktijk en kent geen bepaalde ingangsdatum of einddatum. Wel kunnen de afspraken door een van beide partijen (VNA of Belastingdienst) worden opgezegd als deze in de praktijk tot ongewenste

gevolgen leidt, dan wel wettelijke regelgeving of jurisprudentie hiertoe aanleiding geven.

Reikwijdte brancheregeling

Tot slot een opmerking over de reikwijdte van de brancheregeling. De VNA is de belangenorganisatie van de autoleasebranche maar de praktijk van voormelde situaties zal naast leaseauto's eveneens situaties betreffen waarin auto's door de werkgever in eigendom zijn aangeschaft en deze vervolgens aan werknemers ter beschikking worden gesteld. Kunnen de voorwaarden van deze brancheregeling ook worden toegepast voor poolauto's of tijdelijk vervangende auto's die niet door de werkgever worden geleased maar zelf in eigendom heeft? Gelet op voormeld uitgangspunt als vastlegging van voorwaarden voor een bestaande praktijk, is het antwoord op deze vraag bevestigend. *(mr. B. Agerbeek)*

Schadevergoeding belast met btw?

BTW - Btw is verschuldigd als een ondernemer een prestatie verricht en daarvoor een vergoeding ontvangt. Ondernemers ontvangen weleens bedragen waarvan niet duidelijk is of er een prestatie van de ondernemer tegenover staat. Een van de bekendste bedragen in dat kader is de schadevergoeding.

Een zuivere schadevergoeding wordt niet betaald voor een door de ondernemer verrichte levering of verleende dienst. Zuivere schadevergoedingen worden daarom niet aangemerkt als een vergoeding in de zin van de Wet op de omzetbelasting 1968. Een ondernemer die een zuivere schadevergoeding ontvangt, hoeft daarover geen btw te betalen. Maar niet alle bedragen die onder de noemer schadevergoeding worden betaald, zijn niet belast met btw. Het is daarom belangrijk om steeds goed te beoordelen of een schadevergoeding een op zichzelf staande financiële vergoeding is, of dat de betaling die - onder de noemer schadevergoeding - wordt gedaan in wezen de betaling vormt voor een verrichte levering of een verleende dienst.

Zuivere schadevergoeding

Als iemand door gebeurtenissen buiten zijn wil schade lijdt en daarvoor een vergoeding ontvangt, is deze schadevergoeding niet belast met btw. Er staat immers geen prestatie tegenover.

In de jurisprudentie is bepaald dat bijvoorbeeld een vergoeding voor gederfde omzet geen vergoeding voor een

Let op!

De schade-uitkering van een verzekeringsmaatschappij is niet belast met btw. Dat geldt eveneens voor een schadeloosstelling op grond van een gerechtelijke procedure. Ook in dat geval is het uitgekende bedrag niet belast met btw.

prestatie vormt. In de betreffende uitspraak oordeelde de rechter destijds dat de vergoeding werd betaald uit overwegingen van moraal en fatsoen en daarom geen vergoeding voor een prestatie vormt. Ook bij het uitvoeren van werkzaamheden op grond van een garantieovereenkomst, is geen sprake van een prestatie tegen vergoeding. In deze zaak vergoedde een autofabrikant, op grond van garantiebepalingen in de overeenkomst met een autodealer, de kosten die deze autodealer moest maken om een mankement te verhelpen. De autodealer was op zijn beurt weer gehouden het mankement te verhelpen, op grond van de garantiebepalingen in zijn overeenkomst met de autokoper.

Schadevergoeding als vergoeding voor een prestatie

Een schadevergoeding is belast met btw als iemand erin toestemt en voor de te lijden schade een vergoeding ontvangt. In een dergelijke situatie is voor de btw sprake van een dienst en is de vergoeding dus belast met btw. Komen partijen bijvoorbeeld een annulerings- of ontbindingsvergoeding overeen als een van de partijen

een overeenkomst ontbindt, dan is deze vergoeding belast met btw. De annulerings- of ontbindingsvergoeding wordt namelijk betaald voor de door de andere partij verrichte dienst, namelijk het vrijwillig meewerken aan de ontbinding van de eerder gesloten overeenkomst, dan wel het vrijwillig afstand doen van het wettelijk recht naoming van de overeenkomst te eisen.

De annulerings- of ontbindingsvergoeding wordt belast tegen hetzelfde btw-tarief of dezelfde btw-vrijstelling als van toepassing zou zijn op de oorspronkelijk overeengekomen prestatie. Dit geldt ongeacht of:

- een vooruitbetaling heeft plaatsgevonden;
- sprake is van een levering dan wel van een dienst;
- de leverancier of dienstverrichter dan wel de afnemer verzoekt om ontbinding van de overeenkomst;
- de overeenkomst geheel dan wel gedeeltelijk wordt ontbonden;
- de ontbinding plaatsvindt voorafgaand aan de uitvoering van de overeenkomst, dan wel nadat een begin is gemaakt met de uitvoering ervan;
- sprake is van een eenmalige prestatie dan wel van een doorlopende prestatie.

Als bijvoorbeeld een overeenkomst tot levering of verhuur van een onroerende zaak, waarbij geopteerd is voor belaste verhuur, wordt ontbonden voordat partijen daadwerkelijk hebben geopteerd voor belaste verhuur, is de vergoeding voor de ontbinding vrijgesteld van btw. Hebben partijen bij de verhuur van een onroerende zaak echter geopteerd voor btw-heffing, dan is op het moment van de ontbinding sprake van met btw belaste verhuur. Er is dan btw verschuldigd over de ontbindingsvergoeding. Is geen sprake van een vrijwillig meewerken aan de ontbinding van een overeenkomst, dan is geen btw verschuldigd, zo besliste het Europese Hof van Justitie.

Voorbeeld 1

Iemand boekt een verblijf in een hotel. Hij annuleert het verblijf een week voor de geplande aankomstdatum. Op grond van de voorwaarden van de overeenkomst moet hij de helft van de prijs van de geboekte overnachtingen betalen.

Annuleringsvergoeding

Naar aanleiding van het arrest van het Europese Hof van Justitie heeft de staatssecretaris van Financiën aangegeven dat annuleringsvergoedingen zijn aan te merken als onbelaste schadevergoedingen, als een rechtstreeks verband met enige prestatie ontbreekt. Hiervan is volgens de

staatssecretaris in ieder geval sprake als:

- een bedrag dat betaald is als voorschot en/of reservering van een prestatie, wordt omgevormd tot annuleringskosten;
- de wederpartij van de annulerende partij het voorschot of reserveringsbedrag mag houden als een forfaitaire schadevergoeding;
- na het ontbinden van de overeenkomst de annulerende partij verplicht is een bepaald bedrag aan annuleringskosten te betalen aan de wederpartij.

Schadevergoeding als vermindering van vergoeding

In sommige gevallen kan een schadevergoeding worden aangemerkt als een vermindering van de vergoeding die wordt betaald voor een prestatie. In de bouwsector worden vaak afspraken gemaakt dat een opdracht (bijvoorbeeld de bouw van een woning) binnen een bepaald aantal werkbare dagen moet worden opgeleverd. Bij te late oplevering is de aannemer dan een boete of schadevergoeding verschuldigd. De Hoge Raad besliste dat in deze gevallen een rechtstreeks verband bestaat tussen de betaling van de schadevergoeding en de aangenomen opdracht. Dit rechtstreekse verband volgt uit de tussen de aannemer en zijn opdrachtgever gesloten overeenkomst. Uit de overeenkomst kan worden afgeleid wanneer de verplichting tot betaling van de schadevergoeding ontstaat en hoeveel deze bedraagt. De verwerking van deze schadevergoeding betekent in feite dat de opdrachtgever van de aannemer een korting krijgt op het bedrag dat moet worden betaald. Afhankelijk van de hoogte van de schadevergoeding kan de aannemer mogelijk btw terugvragen aan de Belastingdienst. Een cijfervoorbeeld kan dat wellicht verduidelijken.

Voorbeeld 2

De aanneemsom bedraagt 200.000 euro (exclusief 42.000 btw). De aannemer heeft reeds 180.000 euro gefactureerd en de daarover verschuldigde btw, ad 37.800 euro, betaald aan de Belastingdienst. Wegens termijnoverschrijding bedraagt de schadevergoeding 40.000 euro. De uiteindelijke vergoeding die de opdrachtgever betaalt, bedraagt dus 160.000 euro, te vermeerderen met 33.600 euro btw. Omdat de aannemer reeds 37.800 euro op aangifte heeft voldaan, kan 4.200 euro worden teruggevraagd.

Tot besluit

Laat u niet misleiden door het feit dat een bedrag wordt betaald onder de noemer schadevergoeding. De benaming die partijen aan de vergoeding geven is namelijk

niet bepalend. De werkelijke feiten en omstandigheden bepalen of een bedrag dat wordt betaald belast is met btw of niet. Zo kunnen schadevergoedingen onder bepaalde voorwaarden worden aangemerkt als een vergoeding voor een prestatie en belast zijn met btw. Alleen als

sprake is van een zuivere schadevergoeding, is btw-heffing niet aan de orde. Ook kan een schadevergoeding een korting vormen op het door de opdrachtgever te betalen bedrag. De veelgemaakte fout is de gedachte: een schadevergoeding is nooit belast met btw. (mr. C. van Vilsteren)

Ook digitaal rekenprogramma van belang bij berekening bouwleges

LAGERE OVERHEID - Onder de naam leges mogen gemeenten rechten heffen voor onder andere het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Zo kan de gemeente voor de aanvraag van een bouwvergunning leges berekenen. Belastingplichtige is dan de aanvrager van de bouwvergunning.

De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven zoals deze zijn opgenomen in de bij de legesverordening behorende tarieventabel. Bij een bouwvergunning vormt veelal de aanneemsom de grondslag of, bij afwezigheid daarvan, de bouwkosten van het project. Het tarief is meestal een percentage hiervan. Voor met name grote bouwprojecten kan het bedrag aan te betalen leges enorm oplopen.

Bouwkosten

Omdat de aanneemsom bij de aanvraag (het belastbare feit) vaak nog niet bekend is, moet bijna altijd worden teruggegrepen op de bouwkosten. Het maakt dan ook nogal uit wat daar onder moet worden verstaan. Veel gemeenten verwezen daarvoor in hun verordening naar normblad NEN 2631, waarin de investeringskosten voor gebouwen zijn beschreven en, als onderdeel daarvan, de bouwkosten.

De gemeente in de hier besproken zaak verwijst echter mede naar de taxatieboeken voor de bepaling van herbouwkosten woningen, bedrijfspanden en agrarische gebouwen van Reed Business bv, en wel voor het bepalen van een minimale ondergrens.

Bepaling verordening

In de verordening wordt onder bouwkosten verstaan: *‘De aannemingsom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken 1989 (UAV 1989), voor welke het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt een raming van de bouwkosten, exclusief omzetbelasting. (...) Als minimale ondergrens gelden te allen tijde de bouwkosten op basis van de taxatieboeken*

(jaarlijks uitgegeven) voor de bepaling van herbouwkosten woningen, bedrijfspanden en agrarische gebouwen.’

In geschil was de vraag of de papieren versie de ondergrens aangaf voor de berekening van de heffingsgrondslag of ook het bijgeleverde digitale rekenprogramma, dat een andere uitkomst liet zien. Hof Arnhem-Leeuwarden boog zich over deze kwestie en deed hierin uitspraak.

Feiten

Voor het in behandeling nemen van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de bouw van een nieuw bedrijfspand en het aanbrengen van handelsreclame, bracht de gemeente 35.148,48 euro aan bouwleges in rekening. De aanneemsom die voorhanden was, bedroeg 1.200.000 euro. Deze behelst echter, zoals belanghebbende ook heeft erkend, niet de gehele bouw van de bedrijfshal waarvoor vergunning is gevraagd en verleend. De heffingsambtenaar berekende de heffingsgrondslag met behulp van alleen de papieren versie van de taxatieboeken (jaargang 2011). Aan de hand daarvan kwam hij uit op een heffingsgrondslag van 2.487.870 euro. Belanghebbende maakte gebruik van het computerprogramma Taxarom, dat bij de taxatieboeken meegeleverd was. Op basis daarvan kwam hij uit op een heffingsgrondslag van 1.390.451 euro. De rechtbank ging mee in de hoogte van de heffingsgrondslag van belanghebbende.

Digitale rekenprogramma

Het hof oordeelt dat onder de taxatieboeken zowel de papieren boekjes (vijf in totaal), als het digitale rekenprogramma moet worden verstaan. Hiermee kan dus ook de ondergrens van de bouwleges worden berekend. Verder oordeelt het dat de heffingsambtenaar de door hem berekende bouwkosten niet aannemelijk maakt en onvoldoende de door belanghebbende berekende bouwkosten betwist. Ook is het hof van mening dat het digitale rekenprogramma een meer verfijnde berekening maakt van het uit te voeren werk, dan de berekening door het